Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. E.Balan)
Dosarul nr.2ac-171/2025 (nr. 2-25108936-03-2ac-26112025)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ
D E C I Z I E

17 martie 2026 **mun. Bălți**

Completul de judecată în componența:
Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii **Natalia Costaș, Ivan Parii**
Grefier **Cristina Țurcanu**

examinând în ședință judiciară publică, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de BC ”Energbank” SA,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC ”Energbank” SA către SRL ”Mekdanga”, Panciuc Nichita, Zazulea Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, penalității, comisionului lunar pentru administrarea creditului,

împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul central din 23 septembrie 2025,

constată:

Pretențiile reclamantului:

La 31.07.2025 BC ,,Energbank” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către SRL ,,Mekdanga”, Panciuc Nichita, Zazulea Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, penalității de întârziere, comisionului, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că conform contractului de credit nr.402-215 din 06.06.2024 Banca a acordat SRL,,Mekdanga” un credit în sumă de 150 000 lei pe un termen de 24 luni, cu termenul final de rambursare la data de 06.06.2026.

Potrivit prevederilor punctelor 3.2.1-3.2.3, 3.2.4 ale contractului de credit, debitorul și-a asumat obligația de a rambursa în rate suma creditului primit prin achitarea lunară a creditului conform graficului stabilit, dobânzile calculate pentru utilizarea creditului și comisionul lunar pentru administrarea acestuia.

Indică reclamantul că debitorul SRL ,,Mekdanga” nu-și onorează obligațiile asumate față de creditor în baza contractului de credit menționat și nu achită în termen și

volum deplin creditul, dobânzile aferente și comisionul lunar pentru administrarea creditului, astfel încât la data de 10.06.2025 debitorul a acumulat potrivit calculului o datorie bancară în sumă totală de 138 087,63 lei constituită din: datoria la credit – 125 000 lei, dobânda – 8 190,27 lei, comision lunar pentru administrarea creditului – 2 700 lei, penalități conform pct.6.1 – 2 197,36 lei, fapt prin care încalcă flagrant condițiile contractuale și prevederile legale privind executarea obligațiilor.

Menționează că rambursarea la timp și în mod corespunzător a plăților prevăzute la contractul de credit nr.402-215 din 06.06.2024 inclusiv penalitățile, comisioanele și alte plăți aferente a fost asigurată prin instituirea în favoarea Băncii a unor garanții personale după cum urmează:

1) contractul de fidejusiune nr.402-215a semnat la 06.06.2024 între BC „Energbank" SA și fidejusorul Panciuc Nichita potrivit căruia fidejusorul își asumă necondiționat și irevocabil față de bancă răspunderea solidară cu SRL „Mekdanga" pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a tuturor obligațiilor prevăzute de contractul de credit nr.402-215 din 06.06.2024;

2) contractul de fidejusiune nr.402-215b semnat la data de 06.06.2024 între BC„Energbank"SA și fidejusorul Zazulea Ivan potrivit căruia fidejusorul își asumă necondiționat și irevocabil față de bancă răspunderea solidară cu SRL „Mekdanga" pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a tuturor obligațiilor prevăzute de contractul de credit nr.402-215 din 06.06.2024.

Conform pct.1.3 al contractelor de fidejusiune s-a stipulat că termenul de executare a obligațiilor garantate prin prezentele contracte, este nu mai târziu de data de 06.06.2026, iar în cazul rezoluțiunii înainte de termen a contractului de credit cu debitorul la inițiativa Băncii, fidejusorul execută obligația pentru debitor în volum deplin privind rambursarea tuturor datoriilor la credit, existente la momentul rezilierii înainte de termen a contractului sus menționat.

Relevă că în legătură cu neexecutarea de către debitor a obligațiilor asumate în baza contractului de credit, pârâtului/copârâților la data de 12.05.2025 le-au fost expediate notificări prin care au fost informați despre încălcarea modalității și termenului de rambursare a creditului și plăților aferente, totodată fiindu-le solicitată rambursarea anticipată a soldului la credit, dobânzile aferente și altor plăți datorate, însă nici până la moment sumele datorate nu au fost achitate, fapt care a determinat Banca de a se adresa în instanță cu prezenta cerere.

Solicită BC „Energbank" SA încasarea în mod solidar din contul SRL „Mekdanga", Panciuc Nichita și Zazulea Ivan a datoriei bancare formate conform contractului de credit nr.402-215 din 06.06.2024 în sumă de 138 087,63 lei, cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 4 692,60 lei și taxa de timbru în sumă de 200 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul central din 01.08.2025 cererea de chemare în judecată s-a acceptat spre examinare în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 23.09.2025 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Mekdanga", Panciuc Nichita și Zazulea Ivan în beneficiul BC "Energbank" SA datoria în mărime de 125 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 4499,97 lei.

Solicitarea apelantului:

La 03.10.2025 BC "Energbank" SA a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul central din 23.09.2025, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie admisă integral.

Argumentele părților:

<u>În susținerea cererii de apel</u> a invocat că instanţa şi-a motivat concluziile sale de respingere a celorlalte pretenţii pe prevederile Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr.202/2013, invocând din oficiu nulitatea absolută a clauzelor contractului de credit în partea sumelor respinse, ca fiind abuzive.

Banca susţine că soluţia pronunţată de prima instanţă este neîntemeiată, adoptată urmare a aprecierii eronate a noţiunii legale de consumator și profesionist si fără a face diferenţă căror raporturi juridice se aplică prevederile legale invocate în motivarea soluţiei.

Susține că în cazul din speţă debitorul-client al Băncii care a beneficiat de credit - SRL „Mekdanga" este o persoană juridică de drept privat, care acţionează în scopuri ce ţin de activitatea de întreprinzător. Din cele invocate supra şi înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată se înţelege clar că raporturile juridice care au luat naştere între Bancă şi SRL „Mekdanga" prin contractul de credit nr. 402-215 din 04.06.2024 reprezintă raporturi juridice dintre profesionişti, or, atît Banca în calitatea sa de instituţie bancară are calitatea de profesionist, avînd principalul gen de activitate acordarea de servicii bancare, cât şi SRL „Mekdanga", care potrivit Extrasului din Registul de stat al persoanelor juridice şi Statutului său, este o persoană juridică de drept privat care desfăşoară o activitate economică, iar creditul beneficiat de la Bancă a avut ca scop anume dezvoltarea activităţii sale economice.

În condiţiile în care motivarea instanţei de fond de respingere a pretenţiilor de încasare a dobînzilor contractuale, a comisionului de administrare a creditului şi a penalităţilor este întemeiată pe prevederile art.15 alin.(7) şi (9) a Legii nr. 202/2013, care reglementează exclusiv raporturile contractuale de credit cu consumatorii, concluzia instanţei că clauzele contractului de credit semnat de Bancă cu debitorul în partea care reglementează pretenţiile respinse sunt abuzive şi respectiv nule - este bazată pe aplicarea

şi interpretarea eronată şi abuzivă a normelor de drept material, or aceste norme sunt străine obiectului litigiului, a cărui subiecţi nu sunt consumatori ci profesionişt, ceea ce face ca concluziile instanţei de calificare a raporturilor dintre Bancă şi debitor ca fiind raporturi de consumator, contravin circumstanţelor cauzei.

În referința la apel intimatul Zazulea Ivan a indicat că dânsul nu are nimic cu compania SRL ”Mekdanga„; el a fost rugat de tatăl lui Panciuc Nichita să participe ca garant; dânsul bani nu a luat de la BC”Energbank”.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a admite apelul, din considerentele ce urmează.

Articolul 276^2 alin.1 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.845 din 18.12.2024 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2025, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2025, în mărime de 16100 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislaţie.

Dat fiind că valoarea datoriei de bază, fără penalități constituie 125 000 lei, respectiv, acțiunea civilă corect s-a examinat în procedura cererilor cu valoare redusă.

Potrivit art.276^4 alin.4 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod.

În conformitate cu art.362 alin.1 Cod procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel reține că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 23.09.2025, iar apelul a fost declarat la 03.10.2025, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

Potrivit art.376 alin.1^1 Cod procedură civilă, apelul împotriva hotărîrilor emise de instanţa de insolvabilitate, precum şi împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, în condiţiile examinării cauzelor în primă instanţă.

Prin încheierea Curții de Apel Nord din 19.12.2025 cererea de apel s-a acceptat spre examinare cu convocarea părților în ședința de judecată.

Potrivit art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.

Articolul 386 Cod de procedură civilă prevede că

(1) Hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cucircumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Actele cauzei certifică faptul, că la 06.06.2024 între BC „Energbank" SA, în calitate de creditor, și SRL „Mekdanga", în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de credit nr.402-215 potrivit căruia BC „Energbank" SA a acordat SRL „Mekdanga" credit în sumă de 150 000 lei pe o perioadă de 24 luni, cu data limită de rambursare - 06.06.2026, iar debitorul s-a obligat să restituie suma creditului primit în termenul indicat și să plătească dobânda calculată de bancă precum și alte sume datorate în legătură cu executarea prezentului contract /f.d.8-10/.

Potrivit extrasului din registrul de stat al persoanelor juridice administrator și unic asociat al SRL"Mekdanga" este Panciuc Nichita /f.d.32/.

Conform pct.2.1 destinația creditului este pentru completarea mijloacelor circulante-procurarea materiei prime, furniturii, achitarea taxelor, impozitelor și pentru alte necesități legate de activitatea de bază a companiei.

Potrivit punctului 3.2.1. din contractul de credit nr.402-215 din 06.06.2024, debitorul se obligă să ramburseze creditul în sumă de 150 000 lei în termen de 24 luni, conform următorului grafic: iulie 2024 - mai 2026 a câte 6 250 lei/lunar și 06 iunie 2026 – 6 250 lei.

Potrivit pct.3.2.2 pentru utilizarea creditului debitorul va achita lunar Băncii dobânda din soldul creditului la o rată a dobânzii flotantă, conform condițiilor proiectului. La data semnării contractului rata dobânzii se stabilește în mărime de 10 % anual.

Conform pct.3.2.3 al contractului de credit, debitorul este obligat să achite Băncii comision unic în mărime de 2% din suma indicată în pct.1.1 din contract, pe măsura eliberării resurselor creditare de către Bancă.

Conform pct.3.2.4 din contractul de credit s-a stabilit comision de administrare de 0,3% lunar de la suma acordată, cu achitarea lunară conform graficului de plăți.

Conform pct.6.1 din contractul de credit în caz de nerambursare în termen a sumelor restante la credit, debitorul va plăti Băncii penalități în mărime de 0,05 % din suma datoriei restante la credit pentru fiecare zi de întârziere.

Conform pct.6.2 din contractul de credit în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare de către debitor a prevederilor contractului, Banca este în drept de a aplica o penalitate în mărime de 0,1% din suma indicată la pct.1.1 a contractului.

În scopul garantării restituirii creditului, la 06.06.2024 au fost încheiate contractele de fidejusiune nr.401-215a cu Panciuc Nichita și nr.402-215b cu Zazulea Ivan, care potrivit punctului 1.1. și-au asumat necondiționat și irevocabil față de Bancă răspunderea solidară cu SRL „Mekdanga" pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a tuturor obligațiilor prevăzute în contractul de credit nr.402-215 din 06.06.2024 /f.d.11,12./.

Potrivit punctului 4.1.1. din contractul de credit, banca este în drept să rezoluționeze contractul de credit și să ceară restituirea creditului și a sumelor aferente în cazurile în care:

b) debitorul nu își îndeplinește obligațiunile pe care le-a asumat în temeiul prezentului contract, inclusiv, cea de a plăti în termen și integral sumele destinate rambursării creditului și dobânzii sau oricărei alte sume datorate Băncii în temeiul prezentului contract;

c) debitorul a admis o restanță la achitarea dobânzii;

d) debitorul nu a rambursat în termen creditul și s-a format o restanță de 60 de zile calendaristice sau debitorul nu a executat obligația de rambursare a 2 tranșe ale creditului (în cazul în care este prevăzută rambursarea creditului în tranșe);

l) în cazul apariției unor circumstanțe care în opinia Băncii fac imposibilă executarea de către debitor a obligațiilor asumate în baza prezentului contract;

m) înrăutățirea situației debitorului (în estimarea băncii).

Potrivit punctului 4.1.2. din contractul de credit, banca are dreptul la rezoluțiune în condițiile prevăzute la pct.4.1.1. dacă i-a acordat debitorului prin notificare un termen suplimentar de 15 zile pentru executare, iar debitorul nu a executat obligația în acest termen.

Potrivit punctului 1.3 din contractele de fidejusiune, termenul de executare a obligațiilor garantate prin prezentul contract: nu mai târziu de 06.06.2026, iar în cazul rezoluțiunii înainte de termen a contractului de credit cu debitorul, la inițiativa Băncii, fidejusorul execută obligația pentru debitor în volum deplin privind rambursarea

datoriilor la credit, existente la momentul rezilierii înainte de termen a contractului de credit susmenționat.

Pe faptul admiterii de către debitor a restanțelor la achitarea sumelor conform contractului de credit nr.402-215 din 06.06.2024, BC ”Energbank” SA a expediat debitorului SRL ”Mekdanga”, cât și fidejusorilor Panciuc Nichita și Zazulea Ivan la adresele menționate în contractul de credit și contractele de fidejusiune, scrisori cu solicitarea achitării datoriei, care nu au fost recepționate/f.d.25-29/.

Din acest considerent la 31.07.2025 BC „Energbank” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către SRL „Mekdanga”, Panciuc Nichita, Zazulea Ivan, solicitând încasarea în mod solidar din contul SRL „Mekdanga”, Panciuc Nichita și Zazulea Ivan conform contractului de credit nr.402-215 din 06.06.2024 în sumă totală de 138 087,63 lei, constituită din:

- datoria la credit în mărime de 125 000 lei,
- dobânda în mărime de 8190,27 lei,
- comision lunar pentru administrare în mărime de 2700 lei,
- penalitate în mărime de 2197,36 lei,
- încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul central din 01.08.2025 cererea de chemare în judecată s-a acceptat spre examinare în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 23.09.2025 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Mekdanga”, Panciuc Nichita și Zazulea Ivan în beneficiul BC ”Energbank” SA datoria în mărime de 125 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 4499,97 lei.

În argumentarea soluției prima instanță a concluzionat că pretenția privind încasarea datoriei la credit în mărime de 125000 lei este întemeiată, iar pretențiile privind încasarea dobânzii, penalității, comisionului lunar de administrare s-au respins pe motiv că clauzele referitoare la aceste plăți contravin prevederilor art.15 alin.(7) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12 iulie 2013, or procentajul cumulativ a comisionului și penalității stabilit în contractul de credit depășește esențial 0,04% pe o zi din valoarea totală a creditului.

La 03.10.2025 BC ”Energbank” SA a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul central din 23.09.2025, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie admisă integral.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică

circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuează că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre

examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Potrivit art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Prevederile art.15 alin.(1) Cod civil, stabilesc expres că apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În speță, obiectul juridic litigios constituie încasarea datoriei aferente contractului de credit nebancar.

Potrivit art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Articolul 776 Cod civil prevede că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 858 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Colegiul civil notează că prin natura sa, raportul juridic obligaţional este menit să producă efecte juridice. Efectul general al oricărei obligaţii este de a da creditorului dreptul de a obţine de la debitor îndeplinirea exactă a prestaţiei la care s-a obligat. Dar, pentru ca o obligaţie să poată fi executată, mai întîi de toate, este necesar ca aceasta să existe. Obligaţiile se consideră executate în mod corespunzător, dacă sunt respectate toate condiţiile prevăzute în actul din care au luat naştere, precum ar fi cele privitoare la obiectul, subiectele, locul, timpul şi modul de executare.

Potrivit art.992 al.(1) Cod civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Potrivit art. 1763 Cod civil, alin.(1)-(3) Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Contractul de credit se încheie în scris. Față de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit nu reiese contrariul.

În conformitate cu prevederile art.1242 alin. (1), (2) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

Neexecutarea obligaţiei, potrivit art.901 alin.5 Cod civil, înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligaţiei.

Potrivit art.1248 alin.2 Cod civil, dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobînzii aferente în condiţiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4).

Astfel, potrivit art.864 Cod civil,(1) Chiar dacă, în favoarea debitorului, este stabilit un anumit termen de executare, creditorul poate pretinde executarea imediată a obligaţiei în cazul în care debitorul se află în incapacitate de plată sau a redus garanţiile convenite anterior, sau în genere nu le-a putut prezenta, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) În cazul în care obligaţia pecuniară urmează a fi executată în rate, creditorul poate pretinde executarea imediată a ratelor neajunse la scadenţă dacă: a) a survenit unul din cazurile prevăzute la alin.(1); b) o rată rămîne neplătită, total sau parţial, mai mult de 45 de zile de la scadenţa acesteia; c) pe parcursul oricărei perioade de 12 luni consecutive, trei sau mai multe rate nu au fost plătite integral la scadenţă.

Prin urmare, art.864 stabilește unele cauze care îndreptățesc creditorul să decadă debitorul din beneficiul termenului, astfel încât scadența să survină imediat din data notificării conform art.22 cu regulile speciale de la art.906.

Completul de judecată remarcă faptul, că contractul de credit este acordat de către Banca Comercială ”Energbank” SA persoanei juridice SRL”Mekdanga”.

La acest capitol, completul de judecată evidențiază că instanța de prim nivel eronat a indicat în hotărârea contestată cu apel că SRL”Mekdanga” ar avea calitatea de consumator și de aceea a aplicat dispozițiile Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013 și Legea privind protecţia consumatorilor nr.105 din 13.03.2003.

Prin prisma Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013, Legea privind protecţia consumatorilor nr.105 din 13.03.2003, consumator este persoană fizică care intenţionează să comande ori să procure sau care comandă, procură ori foloseşte produse şi servicii pentru necesităţi nelegate de activitatea de antreprenor sau cea profesională.

În speță Banca a acordat creditul persoanei juridice pentru completarea mijloacelor circulante, respectiv, SRL”Mekdanga” nu are calitatea de consumator și normele enunțate supra nu sunt aplicabile cauzei.

Referitor la cerința privind încasarea dobânzii instanța de apel concretizează că potrivit art.1764 Cod civil,

(1) Părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobînzi fixe sau flotante.

Potrivit pct.3.2.2 pentru utilizarea creditului debitorul va achita lunar Băncii dobânda din soldul creditului la o rată a dobânzii flotantă, conform condițiilor proiectului. La data semnării contractului rata dobânzii se stabilește în mărime de 10 % anual.

Conform calculului dobânzii la creditul restant anexat la cererea de chemare în judecată de către creditor dobânda contractuală restantă este în mărime de 8190,27 lei.

Dat fiind că creditul acordat de bancă nu a fost oferit cu titlu gratuit, ci oneros, debitorul acceptând clauza privind achitarea unei dobânzi pentru folosirea mijloacelor financiare ale Băncii, pretenția respectivă urmează a fi admisă integral.

Referitor la cerința privind încasarea penalității în mărime de 2197,36 lei, se va reține că în conformitate cu prevederile art.947 Cod civil,

(1) Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

(2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă.

(3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.

(4) Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul.

După cum rezultă din definiţia dată în alin.1 al acestui articol, clauza penală constituie o evaluare convenţională şi prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestaţiei la care s-a îndatorat.

În conformitate cu dispozițiile art.949 Cod civil,

(1) Dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei.

Astfel, suma prevăzută prin clauza penală are menirea de a compensa prejudiciul suferit de creditor prin neexecutarea obligaţiilor contractuale de către debitor. Prin finalităţile sale, clauza penală constituie un mijloc de garantare a executării obligaţiilor. Această funcţie se manifestă prin faptul că îndeamnă pe debitor, sub sancţiunea sumelor stipulate ca clauză penală, la executarea reală a contractului. Obiectul clauzei penale îl formează o sumă de bani determinată fie global, fie procentual, în raport cu valoarea obiectului contractului la care se referă. Clauza penală fiind un contract sau o clauză dintr-un contract, are forţă obligatorie între părţile contractante şi se impune a fi respectată întocmai şi de instanţele de judecată.

În acest context, clauza penală înlătură orice putinţă de apreciere din partea instanţei privitoare la existenţa şi întinderea prejudiciului suferit de creditor, deoarece această apreciere a fost făcută anticipat, de către părţile contractante.

Colegiul civil remarcă asupra faptului că forma clauzei penale poate fi convenită între părți în mod liber, cu respectarea dispozițiilor legale privind condițiile de validitate ale contractelor și ale clauzelor contractuale. Clauza penală trebuie să fie clară și precisă, astfel încât să poată fi aplicată fără dificultate și să nu fie supusă interpretării. Pentru ca o clauză penală să fie valabilă, trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să fie prevăzută în scris; să fie proporțională cu gravitatea neîndeplinirii obligației; să fie prevăzută în contract sau în actul adițional la contract.

Analizând contractul de credit din speță instanța de apel constată că în pct.6.1 din contractul de credit în caz de nerambursare în termen a sumelor restante la credit, debitorul va plăti Băncii penalități în mărime de 0,05 % din suma datoriei restante la credit pentru fiecare zi de întârziere.

Deoarece condițiile pentru valabilitatea clauzei penale sunt întrunite, aceasta fiind întocmită în scris, prevăzută în contract și este proporțională cu gravitatea neîndeplinirii obligației, debitorul, în legătură cu neexecutarea obligațiilor asumate prin contractul de credit nr.402-215 din 06.06.2024 este obligat să achite în beneficiul creditorului penalitatea în sumă totală de 2197,36 lei.

Ce ține de pretenția privind încasarea comisionului lunar de administrare, completul de judecată constată că potrivit pct.3.2.4 din contractul de credit s-a stabilit comision de administrare de 0,3% lunar de la suma acordată, cu achitarea lunară conform graficului de plăți.

Articolul 1765 Cod civil prevede că În afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

La caz, comisionul de administrare calculat și solicitat spre încasare constituie 2700 lei, care urmează a fi achitat creditorului, pretenție care se admite integral.

Referitor la temeiul solicitării datoriei la credit de la Panciuc Nichita și Zazulea Ion, instanța de apel menționează că potrivit art.1628 Cod civil,

(1) Garanţiile personale pot fi accesorii (fidejusiunea) sau autonome.

(2) Fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.

Astfel, fidejusiunea este o garanţie personală şi constă în angajamentul pe care şi-l ia o persoană (fidejusor) faţă de creditor de a executa obligaţia debitorului principal în cazul că acela nu o va executa. Creditorul are astfel certitudinea că în caz de nevoie creanţa sa va fi realizată prin două gajuri generale: patrimoniul debitorului şi patrimoniul fidejusorului.

Potrivit art.1636 Cod civil,

(1) Obligaţia garantată prin fidejusiune poate fi prezentă sau viitoare, pură şi simplă sau afectată de modalităţi. Prin fidejusiune se poate garanta şi obligaţia altui fidejusor.

(2) Dacă fidejusiunea s-a asumat înainte de încheierea contractului sau a altui act juridic din care rezultă obligaţia garantată, ea produce efecte din momentul încheierii acelui contract sau act.

(3) Fidejusiunea este globală dacă garantează toate obligaţiile debitorului faţă de creditor sau obligaţia de a plăti soldul de debit al unui cont, fără a specifica izvorul acelor obligaţii.

Conform art.1637 Cod civil,

(1) Obligaţia fidejusorului apare şi devine scadentă doar în măsură în care apare şi devine scadentă obligaţia debitorului faţă de creditor.

(2) Obligaţia fidejusorului nu poate depăşi obligaţia debitorului. Această regulă nu se aplică în cazul în care obligaţia debitorului este redusă sau stinsă:

a) în cadrul unei proceduri de insolvabilitate;

b) în alt temei legal din cauza incapacităţii debitorului de a executa pe motiv de insolvabilitate; sau

c) în virtutea legii din cauza unui eveniment care afectează persoana debitorului.

Potrivit art.1639 Cod civil,

(1) Garanţia acoperă, în limitele sumei maxime a acesteia, dacă s-a stipulat, nu numai obligaţia garantată principală, dar şi obligaţiile accesorii ei, pe care debitorul le datorează creditorului, cum ar fi dobînzile, dobînzile de întîrziere, penalităţile şi cheltuielile rezonabile de urmărire extrajudiciară a obligaţiilor menţionate în prezentul alineat.

În conformitate cu art.1640 Cod civil,

Cu excepţia cazului în care s-a stipulat altfel, obligaţia debitorului şi a fidejusorului este solidară şi, în consecinţă, creditorul poate pretinde executarea solidară de la debitor sau, în limitele garanţiei, de la fidejusor.

Prin contractele de fidejusiune nr.402-215a din 06.06.2024 și nr.402-215b din 06.06.2024 Panciuc Nichita și, respectiv, Zazulea Ivan s-au obligat să răspundă solidar și integral cu debitorul SRL”Mekdanga” pentru onorarea obligațiilor stipulate în contractul de credit și în temeiul normelor citate supra coroborat cu contractul de fidejusiune menționat, Banca este în drept să solicite executarea obligaților de la fidejusori solidar cu debitorul.

Referitor la cerința apelantului privind compensarea cheltuielilor de judecată se va menționa că potrivit dispozițiilor art.94 alin.1 Cod de procedură civilă,

(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Articolul 82 Cod de procedură civilă prevede că Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art.83 Cod de procedură civilă, (1) Taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Conform art.84 Cod de procedură civilă, (1) Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac, în temeiul legii.

Dat fiind admiterea apelului, BC ”Energbank” SA beneficiază de compensarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzei în ordine de apel, ce țin de achitarea taxei de stat în mărime de 487,44 lei și a taxei de timbru în mărime de 200 lei, iar în total 687,44 lei.

Potrivit art.276^4 alin.4 Cod de procedură civilă, deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.c) Codul de procedură civilă, completul de judecată al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord, -

decide:

Admite apelul declarat de BC ”Energbank” SA.

Casează parțial hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 23 septembrie 2025, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC ”Energbank” SA către SRL ”Mekdanga”, Panciuc Nichita, Zazulea Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, penalității, comisionului lunar pentru administrarea creditului în latura respingerii acțiunii privind încasarea dobânzii contractuale, penalității, comisionului lunar pentru administrarea creditului și în partea dată pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează.

Încasează în mod solidar de la SRL ”Mekdanga”, Panciuc Nichita, Zazulea Ivan în beneficiul BC ”Energbank” SA dobânda contractuală în mărime de 8190,27 lei (opt mii una sută nouăzeci lei 27 bani), penalitatea în mărime de 2197,36 lei (două mii una sută nouăzeci și șapte lei 36 bani), comisionul lunar pentru administrarea creditului în mărime de 2700 lei (două mii șapte sute lei).

Încasează în mod solidar de la SRL ”Mekdanga”, Panciuc Nichita, Zazulea Ivan în beneficiul BC ”Energbank” SA cheltuieli de judecată în sumă totală de 687,44 lei (șase sute optzeci și șapte lei 44 bani).

În rest, hotărârea primei instanțe se menține.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Costaș** **Ivan Parii**